

בספטמבר 2022 ימלאו 50 שנה למכון משואה.

לקראת שנת היובל נחשוף מידי שבוע, במשך 50 שבועות, פריט נבחר מתוך אוספי ארכיון משואה.

פריט מספר 38 – פוגרום יאסי

ב-29 ביוני 1941, שבוע לאחר הצטרפות רומניה למלחמתו של היטלר נגד ברה"מ, נערך טבח המוני ביהודי העיר יאסי (יאש). הטבח אורגן ובוצע לאור יום במרכזה של העיר, על ידי שלטונות רומניה בשיתוף פעולה עם צבאות גרמניה ורומניה. בטבח נרצחו אלפי יהודים (מספרם מוערך כעולה על 14,000 איש) שנורו למוות, או הובלו ברכבות, הלוך וחזור עד שגועו מחוסר מים ואוויר לנשימה. בין השורדים היה אנדריי קאלאראשו (1922 – 2014) מראשוני הבמאים בטלוויזיה הישראלית. אנדריי שנולד בשם ברנרד גרופר מספר בעדותו, המופקדת בארכיון משואה, על הובלתו בכוח יחד עם אביו ואחיו לחצר מפקדת המשטרה, הירי באנשים, התעללות החיילים, הובלתם והעלאתם בצפיפות ומחנק לרכבות לבהמות, הנסיעה האיטית ברכבת במשך שמונה ימים ולילות בין גוויות ובהם גם אביו ואחיו. בתום שמונת הימים שרדו את המסע כ-800 אנשים בניהם אנדריי שהיה במצב אנוש עש שכמעט והועבר יחד עם הגופות לקבורה. לאחר חודשי מעקב, החלים וחזר ליאסי ונשלח לעבודות כפייה מהם שוחרר בתום המלחמה.

בין הנרצחים היו גם רבים מחברי תנועת "הנוער הציוני" כולל מראשי הקן כדוגמת יהושע פיקר ויוסף גלבר. פרטים אודותיהם ועוד רבים אחרים מהתנועה באירופה לפני ובמהלך מלחמת העולם השנייה ניתן למצוא באוסף הכולל מאות שאלונים להנצחת חברי תנועת "הנוער הציוני", המצוי בארכיון משואה.

פיקר יהושע (1918 – 1941) הגיע מבית דתי, את לימודי בית הספר והתיכון למד ב"תלמוד תורה" ביאסי. לאחר התיכון המשיך את לימודיו באוניברסיטת בפקולטה לרוקחות בעיר. במקביל היה אחד הפעילים החשובים בקן יאסי בתנועת "הנוער הציוני" וחלם לעלות לארץ ישראל בתום לימודיו, למורת רוחו של אביו. חלום זה נגזז כשנרצח בפרעות יאסי ב-29 ביוני 1941.

יהי זכרו ברוך

פריטים מקשרים:

פריט מספר 11773 – פיקר יהושע

תמונות מפוגרום יאסי

